

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ª - 4.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^a

PREU DE SUSCRIPCIÓ: una pesseta TRIMESTRE.—UN NÚMERO SOL, 10 céntims.—ATRASSAT, 15

Avis d' administració

En vista de haver rebut quatre notes de subscriptors demanantnos folletins saltats de fetxa molt atrassada y excusantse que no se 'l va remètrer Lo TEATRO CATALA, s' avisa á totes las personas á qui 's passa el periódich á domicili, que si algún número no arriba á son poder, tingan la bondat de dirho sens retard, á fi en primer lloch de poguerlos servir, y en segon de averiguar de qui és culpa la falta, si de la Administració, de 'l repartidor ó de 'l que 's fa càrrech de 'ls números; y, esbrinat lo cas, posarhi remey.

A 'l mateix temps hem de dir que no admetrem reclamacions de números que sigan de fetxa més atrassada de dos mesos.

Avuy continuem publicant per folletí 'l gran drama

HUGONOTES Y CATOLICOS

de 'l qual se 'n donan 12 planas.

Documents importants y oportuns.

La Junta Regional organitzadora de las adhesions á 'l programa de 'l general Polavieja ha publicat un escrit qu' estimem favorable á la causa de la patria en general y á 'l mateix temps de una manera especialissima á la futura sort de Catalunya.

Los firmants se titulan representants de la massa neutra de la opinió. Algún periódich de partit ha criticat aqueixa ostentació. Nosaltres en quant á aixó, pensem que no teníem cap necessitat de lluhir ó engalanarse ab semblant títol, perquè és contrari á 'l fi que 's proposan ab lo mateix escrit. Per medi d' aquést buscan adeptes que 's conformen ab lo tan debatit manifest de un general que, coneixedor de que la regeneració de la patria de tots los espanyols ha de obtenirse arrencant á mida que 's pugui las corcadas aires de 'l centralisme, promet implantar las salvadoras idees regionalistas y una descentralisació que duhent vida á las comarcas, dongui per resultat lo

millorament de cada una en particular y per consegüent de totes ellas: lo que equival á dir que 'l il·lustre autor de la carta-manifest reconeix la forsa, la virtut, la rahó y la oportunitat de que Espanya adopti de poch en poch la part realisable de 'l credo qu' és bell ideal de tots los bons catalanistas.

Donchs be: si buscan adeptes, sembla que no tenen tots los que volen tenir; y per lo tant, lo document estaria més be sense atribuirse sos autors cap representació.

Pero com aixó és qüestió de forma que no perjudica ni desvirtúa 'l fondo de 'l document, nosaltres enviem una lleal y desinteressada felicitació á 'ls que s' han resolt á publicarlo, desitjosos de 'l bè comú y procurant que á sa influencia deixi de sèr neutra la opinió salvadora que molts professan y que no volen exhibir ó patentisar, obehint á rutina y apática conducta que entorpeix la realisació de pensaments altament alagadors y necessaris.

Altres periódichs de partits que volen passar plassa de avansats y que s' ho diuen sense serho si b ecreyentse tal volta que ho són, han censurat l' escrit de la Junta perquè aquest comensa dient que emprenen sa obra regeneradora fiats en la Divina Providencia, y á 'l criticarho troban que aixó és una prova de retrocés. Estan errats.

Los mateixos que aixó diuen confessan que en Espanya no hi ha homes ni partits capassos de regenerarla y 's mostran partidaris—¿si serán bons espanyols?—de que 'ns conquistin y 'ns gobièrni gent estrangera. ¡Sembla impossible tanta ignorancia de la Historia! ¡Impossible sembla que 'ls mateixos que reconeixen la ineficacia de las qualitats de nostres homes públics, s' estranyin que hi hagi qui, decidit á no dormirse, á treballar per la patria, á fer alló que la conciencia li dicti, 's recordi que per trobar la salvació tan suspirada és precís (puig no hi ha homes) que treballin confiant que Déu benehirá sos bons intents, y que per lo tant fassin bo 'l adagi á Dios rogando y con el mazo dando.

No s' ha de fiar tot á la Providencia; pero ha de sèr providencial l' auxili que impulsi 'ls esforços de regeneració.

Tanta ó més importància y oportunitat que l'anterior escrit, tè la exposició presentada á S. M. la Reyna Regent per algunas Corporacions de nostra capital. Aquet document, escrit en bellíssima forma y en lo que se hi descubreix una sinceritat y convicció de gran valua, está bon fonamentat y conté en pocas paraulas lo verdader programa que convé á 'l catalanisme.

Lo que allí 's demana ho conceptuem lògich, pràctich y de la mes estricta justícia: en nostra regió y en moltes altres s' ha vist ab simpatía la resolució de 'l Foment, de la Económica, de 'l Institut de S. Isidro, de la Lliga de defensa industrial y de 'l Ateneo Barceloní, y han aplaudit lo fet de anárse'n á 'l Poder Real per fer véurer per ahont pót venir la vida y 'l benestar en tot Espanya.

Los que no hem de medrar á la sombra de nostres arrelats ideals y de nostras mes fermes conviccions, veyem ab joya 'l moviment iniciat per personatjes de alta significació, y hem de dòdre'ns de que alguns, guiats no mes per vanagloria, per egoisme ó amor propi, tractin de fer veure un llas pescador de incauts en la qu' és desitj fundat per' conseguir lo convenient á las regions.

Los que, alardejant de catalanisme volen demostrar la inutilitat de 'ls fets de la Junta regional y de las mentadas associacions de Barcelona, no van be; obran apassionadament: diuen combátrer lo caciquisme y en resum los dól que sigan altres y no ells qui estigan ó pogan estar á 'l cap de munt de 'l candeler. En fi, creuhen sèr desbancats y no sèr considerats ells com los primers lo día que triuularia la bona causa.

S' ha de combátrer, donchs, lo treball desvirtuador de aquets *cappadres*: cal estár previnguts, y ja que ara tenim entitats que han comensat á agafar la pael·la pe 'l manech, just és que tots quants suspirèm pe 'l bè d' Espanya y especialment de nostra regió, tem avinents los perills que poden contribuir á malograr una obra bona y patriòtica en extrem.

P. DE R.

Revista teatral

Principal.—No parlar de la notable companyia dramática de la Sra. Guerrero y de 'l Sr. Díaz de Mendoza, sería injust y descortés; ocuparse'n ab tota la extenció que requereix per son mérit, per la manera acertada de presentar y executar las produccions, no 'ns ho permet l'espai que tenim en aquet número. Pero entre aquets extrems hi ha 'l terme mitj, y aixis podem dir que las representacions de *La niña boba*, *Tierra baja* y *El estigma*, han valgut merescudíssims aplausos á la primera dama Sra. Guerrero y al Sr. Díaz, com també á 'ls artístas que ab son talent y cuydado hem contribuít á 'l éxit de las funcions.

Las pessas *Pepa la frescachona*, *Los dos habladores* y *Las olivas*, han agradat.

Felicitem á la companyia que, á més de son treball delicat y casi perfecte, ha exhibit preciosas decoracions y lluhidíssim vestuari d' época, com felicitem á 'l empresari Sr. Llanas per haver escripturat la companyia, y també á 'l públich que s' ha apressurat á demostrar una vegada més una afició decidida á 'ls bons espectacles dramátichs.—Jo.

Liceo.—Dissapte, 12 de 'l corrent, tingué lloch la fun-

ció inaugural ab l'estreno de la ópera en 4 actes de 'l Mtre. Giordano titulada: *Andrea Chenier*.

L'aspecte de la sala, com de inauguració, era brillantíssim, impon nt.

La bona societat s' hi havia donat cita.

Tornaban aquells nits en que aquest teatro és lo punt de reunió de 'ls *amateurs* de 'l art lirich.

Lo Mtre. Giordano és un compositor jove que impulsat per la corrent modernista, milita entre l'element musical d'Italia y á las filas 'hont hi figuran Puccini, Mascagni, Leoncavallo, etz., etz., y crèu, com sos companys, que seria un crim de lesa patria si no contribuissin ab son talent á la reforma de sa lirica-dramática.

Tots ells se surten de 'ls antichs motllos: lo modernisme, per ells, es fer lo oposat á tot lo establert.

Fins l'escriurer han embrollat: las obras totas están escritas en «do» y van posant accidents á las notas segons siguin las modulacions ó 'ls acords.

La sinfonia ó introducció ho converteixen en dos compassos de tónica y dominant; fets, lo teló amunt.

Es dir: los compositors italians que á despit de sa idiosincràcia artística han ingressat á 'l modernisme, quant han tingut que donar fè de sa vida musical ho han fet deixant enradera á 'ls mes decidits campeons de 'l modernisme.

Aixís es lo mestre Giordano.

Andrea Chenier és una obra en que 'l libretista Illica, á 'l temps que ha desenvol·lat á grans pinzelladas l'idea cardinal de son plan, portant á las taulas l'esprit y escenas de la revolució francesa, ha donat á 'l músich situacions per' lluhirs' hi, ja tractant de 'l remordiment que 'l cor rosega per haver comés l'indigne acte de delació, ja tractant las masses corals reveladoras de desenfrenats y luctuosos pensaments é instincts, com també tractan l'orquestra en sas mes laberínticas manifestacions científicas.

Y aquestas situacions supremas lleugerament apuntadas, lo poble erigit en jurat, aquets personatjes que viuhen y 's mouhen en una atmósfera de convencionalisme plena y que portan en sos actes lluyta cruenta y aplanada l'espirit, y atrofia l'inteligencia, ¿las ha tractadas lo mestre italiá d' una manera justa, acertada, original?

De las dos primeras, contestaríam, si se 'ns preguntès, afirmativament; respecte su originalitat, respondríam donantla per duptosa.

En lo transcurs de la obra, se senten frases enteras que recordan ara á Ponchielli, després á Mascagni, ó á Puccini ó á Leoncavallo.

No és estrany: respiran una mateixa atmósfera, senten los mateixos desitjos, los animan las mateixas aspiracions; ¿qué tè, donchs, d'estrany que á 'l emiti 'ls pensaments hi trobem paraulas comunas á 'l tot d' aquesta entitat modernista italiana?

Pero si no es estrany, resulta una depreciació artística que resta mérit á la obra.

Poch aficionat á 'ls aguts, las veus per un regular, no 's mohuen de sa tessitura ordinaria: sols en lo final de la obra apunta alguna forsa.

Los coros están tractats de mà mestre. Recordem los de 'l 3.º acte.

Allí 'l Mtre. Giordano hi abocá 'ls coneixements que possehix, demostrant lo gran partit que se'n pot trèuer de la massa coral en situacions determinadas y quan está ab conciencia tractada.

Amant de traurer efectes que arrodonin y donguin relleu á sos personatjes, los busca en la orquesta botenintlos en las innumerables combinacions á que 's prestan la diversitat de timbres y tessituras.

Respecte á l'execució, sobressurten la Sra. Corsi (*Magdalena*), el Sr. De Marchi (*Chenier*) y 'l Sr. Giraldoni (*Gerard*.)

Los demès, com són las Sras Ballier Luczewha y 'ls Srs. Vidal, Bossi. Fochsi, contribuïxen á arrodonir y perfeccionar l'execució que 'l públich ab entusiasme.

Lo Mtre. Cimini, sòbri en sa manera de dirigir, lluny de fè 'l pallaso com solen fer alguns directors que hem vist, dirigeix l'orquestra d'un modo irreproachable.

Es digna de especial menció la nutrida orquesta formada de distingits y reputats professors que en son instrument son verdaderas notabilitats.

Debem dirho: no haviam may sentit una orquesta tan equilibrada, complerta y notable com la d'ara.

A tal objecte felicitem á 'l conegut editor musical Sr. Salvat, encarregat de sa formació.

S'estrenaren decoracions de 'l mestre Soler y Rovirosa y de 'n Vilumara.

Los coros lluheixen trajes segons dibuix de 'l celebrat artista Sr. Labarta.

=Ab *I Puritani* debutaren la Sra. Pinker y 'l senyor Bonci, fentnos la primera una *Elcira* y 'l segon un *Arturo* com no recordem un altre igual.

Diriji l'orquestra 'l Mtre. Vehils, que demostrá possehir condicions per' ésser un director de conciencia digne, per lo tant, de figurá entre 'ls directors de primera categoria.—A. DE LA FLORIDA.

Lírich.—Los diaris que poch ó molt s'ocupan de música han parlat en elogi de 'ls concerts dirijits pe'l Mtre. Vincent d'Indy.

Nosaltres no 'n direm ni be ni mal, perque la Direcció ha tingut la galanteria de no enviarnos invitació.

«A bodas que no 't convidan, senyal que no 't hi volen», diu lo refrá. Llestos.

Eldorado.—Dissapte passat, 19 de 'l corrent, s'estrená la sarsueleta de Sinesio Delgado y Ruperto Chapí, titulada: *El beso de la duquesa*.

Es una bonica obra que una vegada més acredita 'l talent y exquisit gust artístich de 'l Sr. Delgado.

Tè escenas de triat sentimentalisme que impresionan de bona fè.

Son dessarrollo és just, natural; acaba quant tè d'acabar.

Sols la base de son argument lo trobem poch natural.

Anem á explicarnos:

La duquesa sab que á la casa hi ha una pobre que, motivat pe 'l fret y la miseria, está malalta. S'uneix á 'l cas una criatura de pochos mesos que está expirant.

Falta 'l remey que 'l doctor que acompanya la duquesa prescriu com únich per, salvar la vida de 'l pobre infant.

S'ha d'anar á Madrid, que hi ha de la població sis horas, á buscarlo.

La duquesa, qu'és jove, guapa y rica, y que se suposa dèu ésser recatada y pudorosa, per no fer promesas que fassian formar mal concepte de sa moralitat y nom, ofereix á aquell que vagi á buscá 'l remey un petó.

¿No haguera sigut més natural l'oferiment d'una crescuda cantitat determinada en pago de 'l mentat servey? Sí.

Pero allavors desapareixia l'interés de la obra que 's basa, precisament, en aquest arranque de la jove

duquesa, de valor inapreciable si 's vol; pero que no determina portar á cap l'acció sollicitada.

En resum: la obra de 'l Sr. Delgado está escrita ab pulcritud, sens ussá de paraulas de duptós y mal sentit epigramátich y tenint continuament per dominant lo sentiment delicat y tendre.

Lo treball de 'l Mtre. Chapí, sens cap importancia.

L'execució inmillorable.

Lo públich aplaúdi obra y actors, demanant á 'l autor á las taulas.—A. DE LA FLORIDA.

UN EMPELT

Diferentas vegadas hem parlat de la decadencia de la escena de la terra, d'aqueix teatro qu'és una vèva demostració de catalanisme y que en un transcur de temps relativament llarch ha donat forsa y poderós impuls á la idea de amor á la patria catalana que 's troba dintre la patria ahont se contenen totas las regions espanyolas.

Alguns anys arrera 'l teatro catalá tenia gran importancia. Las obras eran apreciadas y obtenian aplausos en tots ó casi en tots los ámbits de nostra regió. Los autors de reputació sólida (que no escassejaban) produhían concepcions de pur color local, catalanas per essencia, y això feya que 'l públich sentís predilecció per las representacions de dramas y comédias que formaban un repertori que esparramaba la llevò de catalanisme entre 'l poble y entre las classes mes elevadas de la societat.

Algú dirá tal vegada que tot lo que acabem de dir no és nou, que per sapigut se calla, ó pòt callarse.

Que no és nou és cert; que per sapigut se calla, ja no ho és tant, puig no falta que ho recorda ab recansa y qui á l'esmentarho troba á faltar la vitalitat de aqueixa hermosa branca de l'arbre plantat en mitj de 'l jardí de 'l regionalisme en Catalunya.

No sembla sino que 'l catalanisme hagi suferit un atach de feridura, sentintse sense la ufanó que li donaba la branca teatral ó escénica.

He'us aquí perquè molts voldrian véurer si 's troba remey per' fer revivir un de 'ls tronchs que si no s'hi posa adob pòt contribuir á amaynar la sombra benfactorsa que arreu escampaba fa poch tan hermos arbre ab sa frondositat y son fullam; fullam que ostentaba, com lo que 's posa en las coronas ab que 's premia á 'l geni, 'ls títuls de las millors y mes nombradas produccions, orgull de nostre teatro.

Avuy ab la existencia de dos colisseus tributaris de las obras catalanas, podia pensarse que hi hauria ocasió de presenciari estrenos de valua. No és aixís, per ara á lo menys. No entrem en las causas: citem fets.

Nosaltres, guardas constants é incansables, decidits á surtir en defensa de tot quant interés puga tenir per la causa ó rahó origen de nostra existencia periodística, 'ns creyem obligats á pensar, á indicar, á proposar alló que considerem convenient á l'interés artístich-teatral de 'l catalanisme; y ja que 's tracta de que no perdi mes ufanó 'l arbre que está sostingut per las arrels de Fe, Patria y Amor, anem á expressar la conveniencia de que 's procuri regar ab aygua pura aqueixas arrels á fi de no mibar la frescor que encara tè l'arbre de la Patria catalana.

La proposició ó la idea és la oportunitat de obrirse un concurs teatral; en lo qual per medi de premis otorgats per un jurat competent, s'admetin y judiquin las produccions escrites en catalá sobre fets catalans, antichs ó moderns que s'hi presentin, y donant premis en metálich y seguritat de estreno y publicació de las produccions premiadas.

Las bases ja podrán anunciarse si s'accepta la idea: lo que convé és empeltar 'l arbre de nostre jardí regional ab aqueix branquillo que pòt donarli ufaná. ¿Hi haurá algú decidit á escoltarnos? No ho sabem: ho voldríam. Si no és aixís, valga 'ns la intenció y la bona voluntat.

De totas maneras, nosaltres veyem que la cosa val la pena, tant mes quant no hi ha falta de actors per despenyar las obras, sino falta de obras propias per la prosperitat de nostre teatro y per' que 'ls artistas pogan lluhir sas facultats intelectuals.

U. C. B.

Secció de'l Pirotécnic

Se m'ha dit que en lo Circo Espanyol hi va donar cinch funcions una companyia per un tant alsat tan baix, que fa vergonya 'l dirho.

No 'm vull ficar en assumptos numéricchs de demanda y oferiment; pero, per be de 'l Art, de 'ls artistes, de las empresas y de 'l teatro, cal que no 's repeteixi un fet semblant.

Es molt significatiu y trist que s'arribi á aquest extrem llastimós.

Y 'ls artistes, treballant en tan desventajosas condicions, se fan mal y 'n fan á 'ls seus companys.

Jo, encara que no sòch actor, penso conèixer un poch lo teatro, y vull donar aquet bon consell, valga per lo que valga.

vaAl cap y á la fi també m'hi guanyo la vida en las taulas, sent com sòch,

Lo POLVORISTA.

Saló de descans

Entre 'ls professors músichs se fan grans elogis de 'l acert que ha tingut l'editor musical D. Manel Salvat, en la formació de la notabilíssima orquesta que á 'l Liceo funciona.

Es veritat. Poquíssimas vegadas s'havia sentit un cos d'orquesta de professors eminents equilibrada, y homogènea, com la de ara.

A 'ls elogis de 'ls intel·ligents uneix los seus Lo TEATRO CATALA.

—En lo teatro Parish de Madrid s'estrená l'altre dia *Maria del Carmen* de 'n Feliu y Codina y música de Granados.

De 'l primer acte fon aplaudida la cansó de la *Zagala*.

L'interés de l'obra aná decreixent en los dos restants.

L'autor que dirigia l'orquesta fou molt aplaudit y cridat á las taulas junt ab los principals intérpretes, senyoreta Gurina y 'ls Srs. Simonetti y Puigjaner.

—Hadeixat de formar part de la Redacció de 'l periódich *Las Noticias*, l'aplaudit y celebrat mestre compositor y estimat amich nostre 'n Manel Giró.

—Segóns hem llegit en algún periódich de Buenos Aires, en las repúblicas de 'l Sud América obté grans aplausos la companyia *Reales Ilusionistas* dirigida pe 'l Sr. Cessar Watoy. En aquella capital ha donat 25 funcions en los teatros Odeón y Victoria, y en totas la concurrencia ha sigut numerossísima, havent cridat molt la atenció entre los treballs importants, lo *Baul misterioso* y la *Cámara amarilla*.

Dita companyia ara 's troba á Xile, ahont, donat son mèrit, és de creuer que obtindrà tant ó mes éxit que en las altrás, produhint com per tot una mina á la Empresa que la té contractada.

—La Direcció de la Societat Darclée está de bon humor, probantho aixís la humorística papeleta que ha publicat anunciant pera 'l dia 27 una representació de una producció *sui generis*, que no altra cosa és lo drama jocós, burlesch y extrambòtich *D. Cuan Tanorio* per Llamp-Brochs.

Creym que no hi faltarà concurrencia, que celebrarem se diverteixi en gran.

—Aquesta temporada á Badalona ha ressucitat lo teatro de 'l café de 'l Centro. Hi ha una empresa artística y bona companyia. Son sos principals artistes la dama Sra. Abella, 'ls directors D. Llorens Capdevila y don Agustí Morer, y 'l segón galán D. Ricardo García, y també hi figuren las Sras. Baró, Forcada y Rialp, y 'ls Srs. Morera, Saperas, Laplana, Ferré y Navarro. Diu-menje 27 representarán *Lo Navi* y *¿Qui... compra ma-duixas?*

Per ara fan bona campanya. Que duri forsa.

—L'Institut Obrer Graciense ha celebrat ja la junta per posar en vigor los nous Estatuts. Creym que aixó contribuirá á 'l major desenvollop de la instrucció que 's dona á 'ls nens y nenas que van á las classes y qual número es excessiu, en termes que 's fá precis l'engrandiment de 'l local.

Sabem que 'l 1.er de Desembre dita societat publicarà 'l primer número de son Boletín Oficial.

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

✻ JUAN AYÑÉ ✻

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~

Guitarras desde 5 pesetas.

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO

Y COPISTERIA DE

Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

Toalla FRINÈ

Son ús hermojeja 'l rostres, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacsas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l'es-corbut.

Se ven en todas las perfumerías

TOS desaparece

por crónica y rebelde que sea en 24 HORAS, con los

CONFITES CARPA

No contienen opio ni morfina
2 pesetas frasco en todas las Farmacias

SEÑORAS

con el uso diario de la legítima

Agua de Barcelona

de José Domínguez, se obtiene

JUVENTUD, HERMOSURA

y desaparición completa de pecas, señales de viruela y demás manchas que afean vuestro cutis.

1, 1'50 y 2 pesetas botella

Tomando una docena, se rebajan 2 pesetas

DESPACHO: MENDIZÁBAL, 14, 1.º - 2.º

Imp. Pujol y C.ª - Tallers, 45.—Barcelona.